

**jongeren op
gezond gewicht**

Maastricht

Evaluatieverslag

2017

JOGG Maastricht

JOGG is een duurzame, intersectorale aanpak waarmee de gemeente Maastricht samen met haar lokale partners er voor zorgt dat gezond eten en meer bewegen voor de Maastrichtse jeugd aantrekkelijker wordt gemaakt. Publieke en private partijen werken samen in dit netwerk. JOGG Maastricht streeft ernaar bestaande initiatieven op het gebied van de bevordering van gezond gewicht voor jongeren te versterken, aan elkaar te verbinden en meer samenhang te creëren tussen de diverse lokale initiatieven.

JOGG regisseur

Fleur Verkade

GGD Zuid Limburg

Het Overloon 2, 6411 TE Heerlen

06 – 29 52 13 79

fleur.verkade@ggdzl.nl

Beleidsambtenaar JOGG Maastricht

Chris Gijselaers

Gemeente Maastricht

Mosae Forum 10, 6211 DW Maastricht

06 – 29 37 96 68

christian.gijselaers@maastricht.nl

Evaluatie 2017

In 2017 hebben we nagenoeg al onze doelstellingen behaald. De brede focus ligt hierbij natuurlijk op het versterken van voorzieningen en het netwerk rondom een gezonde leefstijl voor jongeren, het meer laten bewegen en gezonder eten en drinken van deze doelgroep. Mooie successen hierbij zijn de in het hierna volgende overzicht opgenoemde publiek private allianties, de samenwerking in en met het onderwijs, en de toestroom van nieuwe partners in onze beweging.

We zijn hier erg trots op! In 2018 gaan we zeker zo verder. We gaan daarnaast nog extra aandacht schenken aan de brede leefomgeving van onze jeugd (de wijk, de verenigingen) en aan de doelgroep 0-4 en 12-18. In de voornemens op pagina's 42 en 43 leest u hierover meer.

Doelstelling 1 | Netwerken en voorzieningen

	<i>Pagina</i>
 In 2017 vindt er afstemming plaats tussen besturen kinderopvang en primair onderwijs hoe de thema's voeding en bewegen structureel worden opgenomen in het beleid van integrale kindcentra.	15
 In 2017 wordt een plan geschreven voor een integrale ketenaanpak voor kinderen met (beginnend) overgewicht en/of obesitas waar alle betrokken partners in Maastricht in worden meegenomen.	39
 In 2017 wordt naast de aanpak op scholen ook focus gelegd op een aanpak in de wijk.	37
 Met een nieuwsbrief worden initiatieven in Maastricht gedeeld met het lokale, regionale en landelijke netwerk.	9
 Met persoonlijke gesprekken met de diverse partners wordt actief ingezet op verbindingen tussen de diverse initiatieven en worden succeservaringen gedeeld.	8
 In 2017 wordt vanuit JOGG Maastricht actief gezocht naar PPS-constructies tussen bijvoorbeeld scholen - supermarkten.	11 27
 In 2017 wordt in het kader van Team Fit met aangrenzende beleidsterrein (Sport) samengewerkt.	29

Doelstelling 2 | Meer bewegen

		<i>Pagina</i>
	Basisschool in Beweging wordt in 2017 ingezet, ondersteund vanuit Gezonde School en JOGG, om het thema bewegen in het onderwijs centraal te stellen en duurzaam aandacht te geven.	8 24 26
	De aandacht voor bewegen binnen het onderwijs wordt in 2017 gedeeld met de kinderopvang partners in de kindcentra met als langetermijndoel dat er een doorlopend beleid en doorlopend educatie-aanbod ontstaat.	15 17
	In 2017 wordt onderzocht hoe bewoners het beweegklimaat in de wijk ervaren.	42
	Voorzieningen voor financiële ondersteuning om deel te nemen aan beweegaanbod in de wijk wordt extra onder de aandacht gebracht.	
	In 2017 wordt met het project We BOOSTH Limburg onderzocht in hoeverre serious gaming het beweeggedrag van kinderen kan stimuleren.	42
	In 2017 wordt onderzocht of in samenwerking met JGZ 0-4 en 4-12 een campagne voor moeders en kinderen rondom het thema bewegen kan worden opgezet in het AZC.	19

Doelstelling 3 | Gezonder eten en drinken

	<i>Pagina</i>
 In samenwerking met TeamFit wordt in Maastricht gestart met de Team Fit campagne.	29
 In de wijk wordt gezocht naar verbindingsmogelijkheden om gezonde voeding laagdrempelig en via de principes van sociale marketing een plek te geven in de wijkaanpak.	
 Beide JOGG scholen halen in 2017 het vignet Gezonde School - themacertificaat voeding. Dit houdt in dat er beleid wordt gevoerd op: trakteren, tussendoortjes, lunch en water drinken.	21
 De Drink Water-campagne wordt verder uitgewerkt in een duurzame inzet op school en ondersteunt het drink water-beleid.	21
 Beide JOGG scholen nemen water drinken op in hun voedingsbeleid.	21
 In samenwerking met SMPM wordt in 2017 gestart met het uitwerken van het thema 'groente', parallel aan het thema 'drink water'.	11
 In 2017 wordt op tenminste één groot evenement en tenminste drie kleine evenementen in de stad aandacht besteed aan één van de thema's van JOGG.	31-37

Doelstelling 4 | Afname aantal kinderen met overgewicht

	<i>Pagina</i>
 In 2017 wordt onderzocht hoe de verdeeldheid van 'een gezonde leefstijl' verspreid is binnen de wijk. Met als doel te weten te komen of de leefstijlproblematieken gecentreerd zijn binnen een kleine groep, of dat leefstijlproblematieken verspreid over een grote groep liggen.	9
 In 2017 wordt in de proeftuin Maastricht het projectplan Your COACH Next Door verder uitgewerkt om te komen tot een projectplan en een werkwijze waar in Maastricht én omgeving mee gestart kan worden.	39

Procesresultaten

De belangrijkste partners die in de JOGG-wijken (Limmel-Nazareth en Malberg) in aanraking komen met de doelgroep 0-19 jaar zijn actief betrokken bij de JOGG-aanpak.

Steeds meer organisaties sluiten zich aan bij JOGG Maastricht en dragen zinnig en duurzaam bij aan de aanpak.

Zowel op het Voortgezet Onderwijs als in het Primair Onderwijs is structureel aandacht voor gezonde leefstijl.

Het aantal scholen dat structureel werkt aan een gezond sportief klimaat in en rondom school met Basisschool in Beweging/Gezonde School is het afgelopen jaar verdubbeld: van 6 naar 12.

Procesresultaten

Mosalira heeft het thema Gezondheid opgenomen als één van de basisthema's waar binnen het onderwijs aandacht voor moet zijn en er is tijd vrijgemaakt voor een coördinator op dit thema.

4 keer per jaar wordt de nieuwsbrief JOGG Maastricht verstuurd waarin professionals op de hoogte worden gesteld van de huidige ontwikkelingen.

4 Maastrichtse sportkantines zijn aan de slag met de aanpak Team Fit op weg naar een gezonde sportkantine.

N.a.v. de 0-meting in 2016 zijn in 2017 extra analyses uitgevoerd. Daaruit is (voorzichtig) te concluderen dat kinderen die veel bewegen vaker ook gezond eten en andersom.

Procesresultaten

De webpagina van SMPM is heringericht en opgebouwd vanuit de drie projecten: drink een liter water, eet een kilo gezond en beweeg een uur per dag.

In diverse activiteiten in de wijken en op scholen is samengewerkt middels PPS constructies

Diverse werkgroepen en netwerken hebben in 2017 een structureel karakter gekregen, afstemming met JOGG-partners vind vaker en sneller plaats.

Resultaten 0 - 4 jarigen

- Medewerkers MIK bezoeken
Dag van de Gezonde
Kinderopvang
- Van school-aanpak naar
kindcentrum-aanpak
- Pilot Peuterpret: scholing
in bewegen met peuters
- Voedingsbeleid bij MIK
- AZC – aanpak

Medewerkers MIK bezoeken

Dag van de Gezonde Kinderopvang

Na het openbaar maken van het jaarplan JOGG Maastricht 2017, benaderde MIK Kinderopvang de JOGG-regisseur om aan de slag te gaan met de JOGG aanpak voor de doelgroep 0-4.

Er vond een inspiratiesessie plaats voor de locatiehoofden in samenwerking met de JOGG-regisseur en de locatiehoofden bezochten allen samen met één van hun enthousiaste medewerkers de Dag van de Gezonde Kinderopvang.

Resultaten 0 - 4 jarigen

- Medewerkers MIK bezoeken Dag van de Gezonde Kinderopvang
- Van school-aanpak naar kindcentrum-aanpak
- Pilot Peuterpret: scholing in bewegen met peuters
- Voedingsbeleid bij MIK
- AZC – aanpak

Van school-aanpak naar kindcentrum-aanpak

Op diverse kindcentra in Maastricht wordt het voedingsbeleid op school en het actieplan Basisschool in Beweging uitgezet in het brede perspectief van het kindcentrum.

Dat betekent dat er een doorlopend beleid ontstaat en dat kinderen van 0-12 in een gezonde omgeving kunnen opgroeien. Dat doen we met de kindpartners Samen-Spelen, Pinokkio en MIK.

Resultaten 0 - 4 jarigen

- Medewerkers MIK bezoeken Dag van de Gezonde Kinderopvang
- Van school-aanpak naar kindcentrum-aanpak
- Pilot Peuterpret: scholing in bewegen met peuters
- Voedingsbeleid bij MIK
- AZC – aanpak

Pilot Peuterpret: scholing in bewegen met peuters

In samenwerking met fysiotherapiepraktijk Eurelings en MUMC+ werd in 2017 een pilot Peuterpret gegeven.

Daarin worden de pedagogisch medewerkers geschoold en getraind om dagelijkse beweging aan te bieden aan de peuters op een laagdrempelige en makkelijke manier.

Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht om hier vervolg aan te kunnen geven.

Resultaten 0 - 4 jarigen

- Medewerkers MIK bezoeken
Dag van de Gezonde
Kinderopvang
- Van school-aanpak naar
kindcentrum-aanpak
- Pilot Peuterpret: scholing
in bewegen met peuters
- Voedingsbeleid bij MIK
- AZC – aanpak

Voedingsbeleid bij MIK

In 2017 is gestart met een beweging bij MIK kinderopvang om een gezond voedingsbeleid te hanteren. Uiteraard is draagvlak bij medewerkers hierbij van groot belang en dus is er een beweging van onderop gestart in het enthousiasmeren van medewerkers rondom dit thema.

Toch is er ook behoefte aan een aantal richtlijnen die MIK-breed worden uitgezet. Momenteel wordt er gewerkt aan een vernieuwd voedingsbeleid waarin gezonde keuzes de basis zijn.

Resultaten 0 - 4 jarigen

- Medewerkers MIK bezoeken Dag van de Gezonde Kinderopvang
- Van school-aanpak naar kindcentrum-aanpak
- Pilot Peuterpret: scholing in bewegen met peuters
- Voedingsbeleid bij MIK
- AZC – aanpak

AZC - aanpak

In 2017 was het voornemen in 2018 te starten met een aanpak voor moeders van jonge kinderen in het AZC om het plezier van buitenspelen te benadrukken. Er is gezocht naar voorbeelden in het land, maar er werd weinig gevonden. Ook werd geconstateerd dat er sportmedewerkers actief zijn binnen het AZC. Omdat het volledig opstarten van deze aanpak niet binnen de prioriteiten van de JOGG-regisseur viel en wegens prioritering andere keuzes zijn gemaakt, is er voor gekozen deze aanpak vooralsnog niet voort te zetten.

Resultaten 4 - 12 jarigen

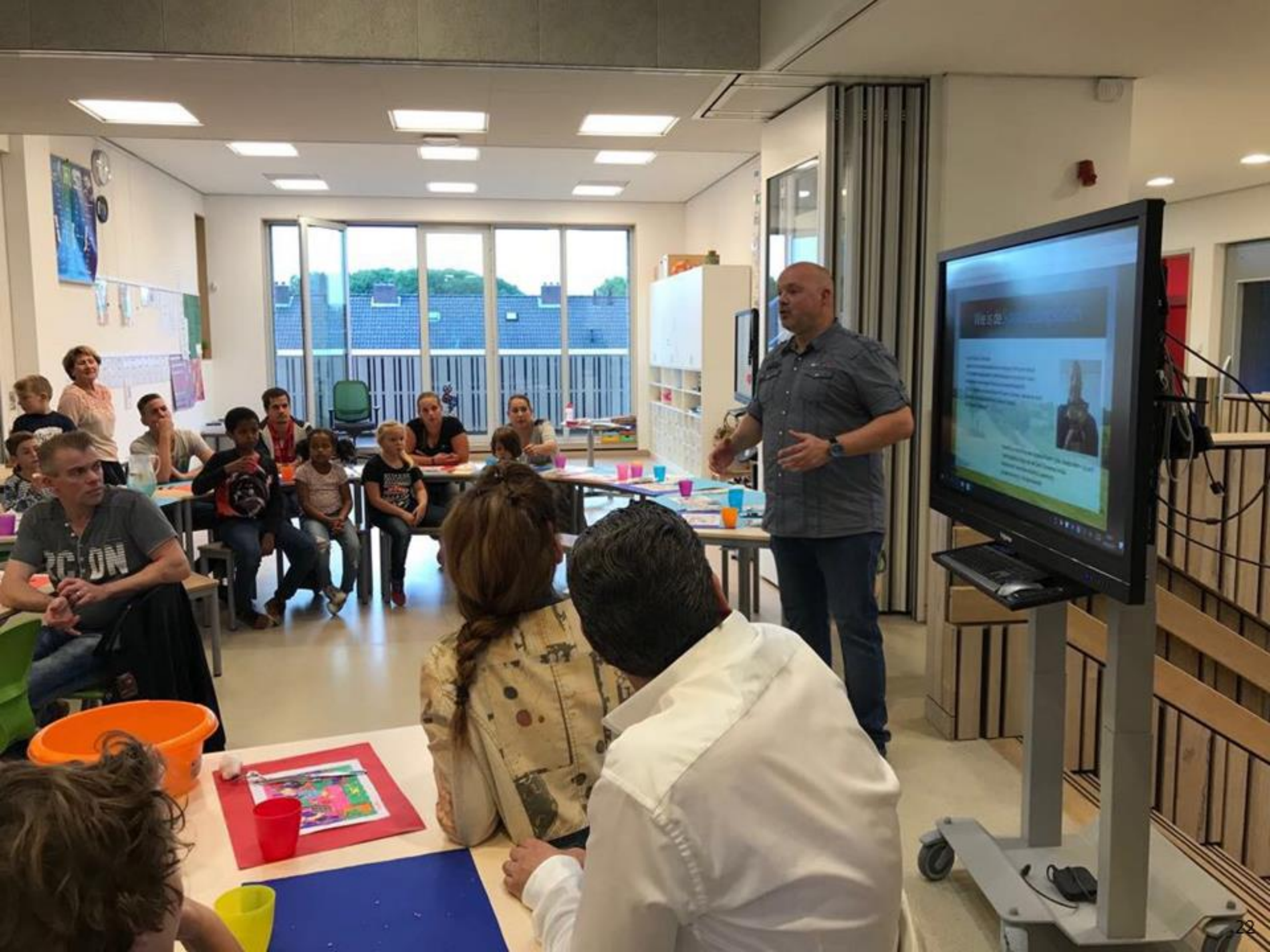
- **Over op DrinkWater**
- **Restaurantavond: de nieuwe voedings-voorlichting**
- **Bewegingsonderwijs: vakwerkplan en vakdocent**
- **Studenten van Fontys Sporthogeschool aan de slag op school**

Over op DrinkWater

Vier scholen (IKC de Geluksvogel, KC Manjefiek, BS het Mozaïek en BS de Letterdoes) kozen vanaf het nieuwe schooljaar 2017-2018 voor een gezond voedingsbeleid:

- geen traktaties meer
- stimuleren van gezonde lunch en tussendoortjes, en
- water als uitgangspunt

De kinderen hebben allemaal een bidon van DrinkWater gekregen en de scholen zijn voorzien van bidonkratjes en een watertappunt op school. Deze scholen haalden ook het vignet Gezonde School op het thema 'voeding'.

Resultaten 4 - 12 jarigen

- Over op DrinkWater
- Restaurantavond: de nieuwe voedings-voorlichting
- Bewegingsonderwijs: vakwerkplan en vakdocent
- Studenten van Fontys Sporthogeschool aan de slag op school
- Koken met vrijwilligers op Manjefiek

Restaurantavond: de nieuwe voedingsvoorlichting

Op IKC de Geluksvogel vond tijdens hun gezondheidsweek een restaurantavond plaats. Om ouders van deze school goed te informeren en te enthousiasmeren voor de keuzes in het voedingsbeleid van school, werd ervoor gekozen sportvoedingscoach André Mostard in te zetten.

Samen met de kinderen bereidde hij een gezonde maaltijd voor de ouders, die tijdens het eten voorzien werden van nuttige tips en adviezen over gezonde voeding. De hoge opkomst van maar liefst 80 aanwezigen, toont aan dat voedingsvoorlichting op deze manier wel degelijk heel populair kan zijn.

Resultaten 4 - 12 jarigen

- Over op DrinkWater
- Restaurantavond: de nieuwe voedings-voorlichting
- **Bewegingsonderwijs: vakwerkplan en vakdocent**
- Studenten van Fontys Sporthogeschool aan de slag op school
- Koken met vrijwilligers op Manjefiek

Bewegingsonderwijs: vakwerkplan en vakdocent

In het programma Basisschool in Beweging maken scholen zelf een actieplan. Veel scholen wilden in 2017 aan de slag met een kwaliteitsslag van het bewegingsonderwijs. Scholen werden in 2017 begeleid door Maastricht Sport bij de implementatie van een nieuw vakwerkplan.

De reacties van docenten zijn veelbelovend.

“Er is meer rust in de les” en “Ik wist helemaal niet dat kinderen dit konden”, zijn veel gehoorde uitspraken.

Op BS. Scharn gaan ze nog een stapje verder. Daar is door investering van school én via de buurtsportregeling vanaf september 2017 een vakspecialist Bewegen aan de slag. Deze vakspecialist geeft de gymlessen én coördineert het thema Gezondheid op deze school.

Resultaten 4 - 12 jarigen

- Over op DrinkWater
- Restaurantavond: de nieuwe voedings-voorlichting
- Bewegingsonderwijs: vakwerkplan en vakdocent
- Studenten van Fontys Sporthogeschool aan de slag op school
- Koken met vrijwilligers op Manjefiek

Studenten van Fontys Sporthogeschool aan de slag op school

Maastricht Sport heeft een partnership met Fontys Sporthogeschool. Dat houdt in dat zij een leeromgeving bieden voor studenten van deze sportopleiding.

Ook studenten dragen zo bij aan het gezonde en sportieve klimaat op school. Zo organiseerden zij in 2017 naschools sportaanbod en helpen zij bij de inrichting van meer bewegen tijdens de pauzes. Dit alles volgend uit de actieplannen die opgesteld zijn door school zelf.

Resultaten 4 - 12 jarigen

- Over op DrinkWater
- Restaurantavond: de nieuwe voedings-voorlichting
- Bewegingsonderwijs: vakwerkplan en vakdocent
- Studenten van Fontys Sporthogeschool aan de slag op school
- Koken met vrijwilligers op Manjefiek

Koken met vrijwilligers op Manjefiek

Op de Manjefieke middagen van Kindcentrum Manjefiek bieden drie vrijwilligers kooklessen aan aan de leerlingen. Ze maken gezonde, simpele gerechten die ze thuis kunnen koken voor hun ouders.

Het initiatief is een mooi voorbeeld van de samenwerkingen binnen een integraal kindcentrum. Trajekt begeleidde de vrijwilligers in de voorbereidingen, de Jumbo is de partner om de benodigdheden in te kopen en JOGG Maastricht ondersteunt in het gebruik van de keuken van het Ruweel.

Team Fit

In 2017 zijn Atletiek Maastricht, Hockeyclub Maastricht en Dansschool Reality aan de slag gegaan met de Team Fit aanpak. In een samenwerking tussen vereniging, Maastricht Sport (verenigingsondersteuning) en de JOGG-regisseur wordt samengewerkt aan een gezonde omgeving bij de sportaanbieder. Zo is er in 2017 een kantinescan afgenomen bij de kantines en is er bij de clubs een intakegesprek gevoerd om per club een plan van aanpak te gaan maken. In 2018 wordt de aanpak verder uitgewerkt.

Evenementen

- Avondvierdaagse door Atletiek Maastricht
- Maastrichtse Sportweek
- Maastrichts Mooiste
- Zomeractiviteiten van Trajekt

Op 30 mei 2017 startte de Avondvierdaagse, georganiseerd door Atletiek Maastricht. Voor de tweede keer sloot JOGG Maastricht aan bij dit evenement, om de kans te benutten om tijdens dit mooie evenement aan te sluiten om het water drinken te promoten.

Waterwanden van WML werden ingezet, zodat deelnemers tijdens deze dagen hun bidon konden vullen met fris kraanwater. Ook zorgde de Albert Heijn voor gezonde tussendoortjes voor alle deelnemers.

MAASTRICHTSE
SPORTWEEK

- Avondvierdaagse door Atletiek Maastricht
- **Maastrichtse Sportweek**
- Maastrichts Mooiste
- Zomeractiviteiten van Trajekt

Maastrichtse Sportweek

Maastricht Sport organiseert jaarlijks een Maastrichtse Sportweek. In de week van 19 t/m 23 juni vond deze wederom plaats. Op 12 basisscholen in Maastricht werden deze week sportieve activiteiten georganiseerd door een groep studenten van Fontys Sporthogeschool onder begeleiding van Maastricht Sport.

In een samenwerking met JOGG Maastricht werd in 2017 ook aandacht gevraagd voor het drinken van water. De waterbar van [DrinkWater](#) ging met een tour langs de scholen om het water drinken te promoten.

UNIVÉ
VERZEKERINGEN

UNIVÉ
VERZEKERINGEN

OVERSTEEKPLAAT

VMBO Maastricht

UNIVÉ
8570

DRINK WATER

UNIVÉ
8553

DRINK WATER

VMBO Maastricht

VMBO Maastricht

UNIVÉ
8575

- Avondvierdaagse door Atletiek Maastricht
- Maastrichtse Sportweek
- **Maastrichts Mooiste**
- Zomeractiviteiten van Trajekt

Maastrichts Mooiste

Leerlingen van VMBO Maastricht namen op 11 juni deel aan Maastrichts Mooiste. In het programma Hartstikke dat op deze school loopt, worden leerlingen bewust gemaakt van het belang van een gezonde leefstijl.

Met het programma Irun2Bfit worden leerlingen klaargestoomd voor deelname aan de 5km run.

Om ze een extra steuntje in de rug te geven, werden de leerlingen dit jaar in een mooi sportshirt gestoken met promotie van DrinkWater op de voorkant, mogelijk gemaakt door SMPM. Deze t-shirts worden nu gebruikt in de gymlessen.

- Avondvierdaagse door Atletiek Maastricht
- Maastrichtse Sportweek
- Maastrichts Mooiste
- Zomeractiviteiten van Trajekt

Zomeractiviteiten van Trajekt

Onder begeleiding van Trajekt worden er elke zomer vele activiteiten georganiseerd door vrijwilligers in Maastricht om ook de kinderen die niet op vakantie kunnen een fijne zomer te laten hebben.

Ook in 2017 vonden er weer tal van activiteiten plaats: sport- en spel activiteiten, highland games, en een huttenbouwdag.

Trajekt besteedde in 2017 als partner van JOGG Maastricht tijdens deze activiteiten extra aandacht aan gezondheid. Het [drankenbord](#), ontwikkeld door GGD Zuid Limburg, werd ingezet tijdens het zomeraanbod, er werd gelet op gezonde tussendoortjes en water stond centraal.

Your COACH Next Door

In 2017 is het plan Your COACH Next Door verder uitgewerkt. Your COACH Next Door zet zich in om te komen tot één afgestemd en coherent continuüm van activiteiten, initiatieven en partners uit zowel de zorg als de preventie. Dit continuüm moet het gat gaan dichten tussen de ingerichte zorg voor kinderen met obesitas, en de ingerichte preventie activiteiten vanuit o.a. JOGG, zodat kinderen met overgewicht (een hoge risico groep) niet tussen wal (preventie) en schip (zorg) in vallen. De oplossing is om een continuüm Your COACH Next Door in te richten waarbij zorg wordt ingezet daar waar nodig, maar altijd de link terug naar activiteiten en aanbod in de maatschappij wordt gemaakt, eventueel selectief aangeboden voor de hoge risicogroep.

Verlenging JOGG-aanpak

In het voorjaar 2017 zaten de eerste 3 jaar JOGG Maastricht er op. In de stuurgroep JOGG Maastricht is vastgesteld dat het wenselijk is om de aanpak voort te zetten. Daarom is besloten JOGG voor wederom 3 jaar te verlengen.

Voornemens 2018

- ≡ Aandacht voor de inrichting van schoolpleinen als plek om te bewegen binnen schoolaanpak
- ≡ Uitbreiding van het aantal scholen dat aan de slag gaat met een op maat voedingsbeleid (met drink water als onderdeel) en behalen van vignet Gezonde School op thema voeding
- ≡ Onderzoek naar beleving van beweegvriendelijkheid van de JOGG-wijken
- ≡ Voortzetting en uitbreiding van de Team-Fit aanpak voor sportverenigingen
- ≡ Pilot BOOSTH - onderzoek uitzetten op twee scholen in JOGG netwerk
- ≡ Bewegen met peuters middels Peuterpret uitzetten op meerdere kinderdagverblijven

Voornemens 2018

- ≡ Educatie rondom voeding (voor ouders én kinderen) inzetten op scholen die participeren in Basisschool in Beweging
- ≡ Focus houden op jonge doelgroep en wijkgerichte benadering
- ≡ Aansluiting bij (sport) evenementen in Maastricht om zichtbaarheid te vergroten
- ≡ Publiek-Private samenwerking doorontwikkelen in de wijken
- ≡ Realiseren van de aanpak Your COACH Next Door in JOGG-wijken
- ≡ Aandacht houden op bestaande initiatieven en actief verbindingen zoeken